

Сумської міської ради
Комунальна установа Сумська загальноосвітня школа I – III ступенів № 8
Сумської міської ради
вул. Троїцька, буд. 7, м. Суми, 40022,
тел./факс (0542)22-11-93, e-mail: school8-sumy@ukr.net
Код ЄДРПОУ 22595695

НАКАЗ

01.04.2019

№ 53

Про призначення уповноваженої
особи з питань попередження насильства,
булінгу та затвердження єдиного алгоритму
дій працівників закладу в разі виявлення булінгу

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», статті 26 Закону України «Про освіту», листа Міністерства освіти і науки від 29.12.2018 року № 1/9-700 з метою створення в закладі безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування)

НАКАЗУЮ:

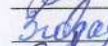

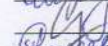

1. Призначити заступника директора з навчально-виховної роботи Янчук О.В. уповноваженою особою з питань попередження насильства та булінгу.
2. Затвердити та розмістити на сайті школи процедуру подання заяви про випадки булінгу (додаток 1).
3. Затвердити та розмістити на сайті механізм взаємодії учасників освітнього процесу в разі виявлення випадку жорстокого поведіння з дітьми (додаток 2).
4. Затвердити алгоритм дій працівника закладу в разі виявлення булінгу в дитячому середовищі (додаток 3).
5. Працівникам закладу неухильно дотримуватися алгоритму дій в разі виявлення випадку насильства над дитиною.
6. Учителю інформатики Чураєву А.В. постійно висвітлювати на сайті школи проведену інформаційно-просвітницьку роботу щодо попередження асоціальних проявів у школярів.
7. Контроль за виконанням даного наказу покласти на заступника директора з навчально-виховної роботи Янчук О.В.

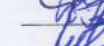

Директор

Н.М. Щербань

З наказом ознайомлені:

З наказом ознайомлені:

 А.О.Говорун
 О.В.Янчук
 О.В. Урчик
 О.В. Мальованик
 В.П. Салій
 Н.А. Макаренко
 І.С.Савченко
 Е.М.Згода
 Л.Г.Гузикевич
 І.В.Геренко
 А.В.Чураєв
 О.М.Бойко
 С.Б.Остащенко
 Г.М.Ємцева
 Л.Г.Христенко
 Ю.В.Скляр
 Н.Ю.Роденко
 Н.І.Лебединець
 О.В.Онищенко
 Н.Р.Проскочило
 А.С.Тарасенко
 А.С.Білоус
 В.О.Кіушкіна
 Л.П.Коренюк
 І.І.Самохіна
 В.М.Ткаченко
 С.І.Заєць
 С.В.Бошкова
 Е.О.Жигилій
 М.О.Мокієво

 А.М.Боршова
 Г.М.Делінде
 Н.О.Колесник
 В.О.Горобець
 З.В.Новак
 Л.О.Любченко
 О.І.Боровик
 В.В.Дудченко
 Н.П.Холіна
 Р.Бахшиєва
 Р.В.Потьомкіна
 В.А.Галініс
 В.В.Кириченко
 М.І.Карабуг
 М.Ф.Чорна

Порядок подання заяви про випадки булінгу (цькування)

1. Виявлення факту булінгу (цькування):
 - 1.1. Здобувачі освіти закладу повинні одразу проінформувати (в будь-який доступний спосіб) дорослих (батьків, педагогічних працівників, класного керівника, тощо), представника адміністрації, соціального педагога, практичного психолога, медичну сестру про факт здійсненого булінгу (цькування) свідком якого вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.
 - 1.2. Педагогічні працівники або інші працівники закладу освіти повинні повідомити керівника про факт булінгу (цькування) свідком якого вони стали, або підозрюють про його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб незалежно від того чи поскаржилась йому жертва булінгу чи ні.
2. Повідомлення про факт здійснення булінгу:
 - 2.1. Невідкладно звернутися з офіційною заявою (конфіденційність гарантується) про випадок булінгу (цькування) до керівника закладу освіти.
3. Розгляд звернення:
 - 3.1. Керівник закладу освіти видає організаційний наказ про проведення розслідування та створення комісії з розгляду випадку булінгу (цькування), скликає її засідання. До складу комісії входять педагогічні працівники (у тому числі психолог, соціальний педагог), батьки постраждалого та булерів, керівник закладу освіти та інші зацікавлені особи.
4. Робота комісії з розгляду випадку булінгу (цькування)
 - 4.1. Визначення кваліфікації випадку: –БУЛІНГ (цькування); – одноразовий конфлікт (сварка) / НЕ БУЛІНГ.
 - 4.2. Надання висновку та аналітичного звіту про розслідування керівнику закладу. Рішення комісії реєструються в окремому журналі, зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів усіх членів комісії.
5. Прикінцеві заходи щодо розгляду випадків булінгу (цькування)
 - 5.1. Видання підсумкового наказу про наслідки розслідування випадку булінгу (цькування).
 - 5.2. Направлення відповіді заявнику (заявникам).

Зразок заяви

Директору (заклад, ППП керівника)

(прізвище, ім'я, по батькові заявника)
який (яка) проживає за адресою:

Заява

Прошу розібратися по питанню (опис ситуації та конкретних фактів).

(дата)

(підпис)

**Алгоритм дій працівника
закладу освіти в разі виявлення випадку
насильства над дитиною**

1. У випадках, коли ви маєте підозри жорстокого поводження з дитиною або є реальна загроза його вчинення (удома, з боку однолітків, інших працівників закладу або інших осіб), ваші дії:
 - Повідомити про це в усній чи письмовій формі адміністрацію закладу освіти.
 - Самостійно письмово повідомити про це службу у справах дітей, управління освіти.
 - Самостійно повідомити про виявлений факт жорстокого поводження з дитиною в поліцію.
2. У випадках, коли до вас звернулася дитина з усною скаргою щодо жорстокого поводження з нею, ваші дії:
 - Оформити звернення дитини в письмовій формі та передати його до адміністрації освітнього закладу;
 - Оформити звернення дитини в письмовій формі та передати його до територіального підрозділу служби у справах дітей;
 - Оформити звернення дитини у письмовій формі та передати його до поліції.

**Дії адміністрації закладу освіти в разі отримання повідомлення про жорстоке
поводження з дитиною**

У разі звернення дитини, її батьків (осіб, які їх замінюють) або працівника закладу до представника адміністрації закладу освіти щодо жорстокого поводження з нею адміністратор зобов'язаний, якщо звернення (повідомлення) усне, оформити це повідомлення письмово, зазначивши, від кого та коли (дата, час) воно отримано. Звернення має бути оформлене належним чином, відповідно до вимог Закону України «Про звернення громадян» (має бути зазначено прізвище, ім'я, по-батькові, місце проживання громадянина, викладено суть порушеного питання; письмове звернення повинно бути підписано заявником (заявниками) із зазначенням дати. Необхідно терміново (протягом однієї доби) передати цей документ до територіального підрозділу Служби у справах дітей за місцем проживання дитини. Служба у справах дітей має належним чином зареєструвати це повідомлення відповідно до вимог законодавства України.

Чого не слід робити

За жодних умов не треба замовчувати виявлені факти жорстокого поводження з дитиною або реальної загрози вчинення насильства над нею.

По-перше, нехтування проблемою призводить до погіршення ситуації та може вилитися в набагато гірші наслідки.

По-друге, заклад освіти несе відповідальність за дотримання норм законодавства щодо захисту прав дитини, а тому керівник може притягнути педагогічних працівників у зв'язку з порушенням правових норм освітнього процесу до дисциплінарної відповідальності.

Також не слід намагатися самотужки вирішити проблему. Це може призвести до порушення законодавства та може бути небезпечним. Далі справа є компетенцією установ, організацій і посадових осіб, до яких було передано звернення чи повідомлення. Законодавством передбачено інформування заявника (особи, яка здійснила повідомлення або звернення), а також у самому зверненні може бути зазначено, що заявник бажає бути поінформованим про подальший перебіг справи, бути присутнім під час розгляду звернення).

Алгоритм дій класного керівника в разі виявлення булінгу в дитячому середовищі

1. Означити явище і для дітей, і для дорослих.

Дорослий, який взяв на себе відповідальність припинити це явище, повинен поговорити з групою, у якій відбувається цькування і назвати явище групі.

Якщо не називаєте все своїм ім'ям, усі будуть робити вигляд, що нічого особливого не відбувається. Ніяких: «У Саші не ладиться з однокласниками».

Ми чітко говоримо: «Коли дитину навмисно доводять до сліз, систематично дражнять, коли відбирають, ховають, псують її речі, коли її штовхають, щипають, б'ють, обзивають, підкреслено ігнорують - це називається цькування. Це насильство. Булінг»

Діти досить часто не усвідомлюють, що саме роблять. У них в голові це називається «ми його дражнимо», або «ми так граємо», або «ми його не любимо». Вони повинні дізнатися від дорослого, що коли вони роблять так, це називається насильством, що є - неприпустимим, за що треба нести відповідальність.

2. Дати однозначну оцінку.

Дітям необхідно пояснити, що люди можуть бути дуже різними вони можуть подобатися один одному більше або менше, але це не привід для насильства. Люди здатні навчитися бути разом і працювати разом, навіть якщо вони дуже різняться між собою.

Можна навести приклади, що нам може здаватися неправильним в інших людях: зовнішність, національність, реакції, захоплення, поведінка. Навести приклади, як одна і та ж якість у різні часи і в різних групах оцінювалася по-різному. Таким чином ми формуємо толерантне ставлення один до одного.

3. Визначити булінг як проблему групи.

При виясненні що, хто, як ... ви почуєте: «А чого він? А ми нічого ... а це не я » і все в такому дусі. Зрозуміло, що толку від обговорення в такому ключі не буде.

Тому не треба його вести. Не треба сперечатися про факти, з'ясовувати, хто і що не так зробив. **Потрібно позначити цькування - як хворобу ГРУПИ.**

Так і сказати: «Є хвороби, які вражають не людей, а групи, класи, компанії. Якщо група не стежить за чистотою відносин, вона може захворіти – насильством, яке негативно впливатиме на кожного в групі. Дорослому необхідно запропонувати терміново лікуватися, щоб клас був здоровим, дружнім».

Це дозволить насильникам зберегти обличчя і навіть надасть їм можливість хоча б спробувати приміряти роль конструктивного лідера.

І, що особливо важливо, це знімає протиставлення між жертвами-насильниками-свідками. Всі в одному човні, загальна проблема, давайте разом її вирішувати.

З дітьми старшого віку можна подивитися і обговорити фільм «Опудало». З маленькими - «Гидке каченя».

4. Активізувати моральне почуття і сформулювати вибір.

Результат не буде міцним, якщо діти просто прогнуться під формальні вимоги вчителя. Завдання - вивести їх зі «стадного» азарту в усвідомлену позицію, включити моральну оцінку того, що відбувається.

Можна запропонувати дітям оцінити, яким є їхній внесок у хворобу класу під назвою «насильство».

Припустимо 1 бал - це «я ніколи в цьому не беру участь», 2 бали - «я іноді це роблю, але потім шкодую», 3 бали – «цькував і буду цькувати, це здорово». Нехай всі одночасно покажуть на пальцях - скільки балів вони поставили б собі?

Тут ні в якому разі не можна намагатися викрити когось. Навпаки, потрібно сказати: «Що кожен по-різному бачить проблему, добре, що більшість не вважає, що цькувати - це добре і правильно. Це чудово, значить, нам буде неважко впоратися з цією проблемою». Так моральна оцінка цькування стає не зовнішньою, нав'язаною дорослим, її дають самі діти.

Якщо група дуже загрузла в задоволенні від насильства, конфронтація може бути більш жорсткою. Можна знову ж таки використати прийом з «гідким каченям». Нагадавши дітям той уривок, у якому описано цькування. Сказати приблизно наступне: «Зазвичай, читаючи казку «Гідке каченя», ми співчуваємо головному герою. Нам його шкода, ми за нього переживаємо. Але зараз я хочу, щоб ми подумали про ось цих курей і качок. З каченям-то все потім буде добре, воно полетить з лебедями. А вони? Вони так і залишаться злими, нездатними ні співчувати, ні літати.

Коли в класі виникає схожа ситуація, кожному доводиться визначитися: хто він є в цій історії. «Серед вас є бажаючі бути злими індиками і курьми? Який ваш вибір?».

5. Сформулювати позитивні правила життя в групі та укласти контракт.

До цих пір мова йшла про те, як не треба. Помилкою було б зупинитися на цьому, тому що, заборонивши дітям колишні способи реагування і не давши інших, ми провокуємо стрес, розгубленість і повернення до старого. Момент, коли колишня, «погана» групова динаміка перервана, розкрутка її згубної спіралі припинена, найкраще, щоб запустити динаміку нову. І це важливо робити разом.

Досить просто разом з дітьми сформулювати правила життя в групі.

Наприклад:

- У нас ніхто не з'ясовує стосунки кулаками.
- У нас не ображають один одного.
- У нас не дивляться спокійно, якщо двоє б'ються - їх розбороняють.

Але занадто багато і складно не треба, принаймні для початку. Правила повинні бути доступними, зрозумілими для всіх, виписуються на великому аркуші і за них всі голосують. Ще краще щоб кожен поставив підпис, що зобов'язується їх виконувати. Цей прийом називається «укладення контракту», він прекрасно працює. Якщо правила хтось порушує, йому можуть просто мовчки вказати на плакат з його власним підписом.

6. Моніторинг і підтримка позитивних змін.

Дуже важливо щоб дорослий, який взявся вирішувати ситуацію пов'язану з булінгом, не залишав групу. Він повинен регулярно питати, як справи, що вдається, що важко, чим допомогти. Можна зробити "лічильник одужання", який-небудь кошик, куди кожен, кому сьогодні дісталось або хто бачив щось, що було схоже на насильство, може покласти камінчик. За кількістю камінців визначається, чи гарний сьогодні був день, краще на цьому тижні, ніж минулого і т. д.

Можна ставити спектаклі, складати казки і робити колажі про «хроніку одужання колективу», зробити «графік температурного режиму в групі» і т. д.

Суть в тому, що група постійно отримує щирий інтерес від авторитетного дорослого і як і раніше вважає перемогу над цькуванням своєю спільною справою.

7. Гармонізація ієрархії.

Ось тепер пора думати про популярність. Про те, щоб кожен мав визнання в чомусь своєму, міг пред'явити себе групі, бути корисним і цінним у ній.

Свята, конкурси, огляди талантів, походи, експедиції, ігри на командоутворення - арсенал багатий. Ознака гармонійної груповий ієрархії - відсутність закріплених ролей, гнучке перетікання ролей: в цій ситуації лідером стає той, у тій - інший. Один краще всіх малює, інший забиває голи, третій придумує ігри. Чим більше різноманітної і осмисленої діяльності, тим здоровіша група.